

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžk/29/2020
Identifikačné číslo spisu: 1020200142
Dátum vydania rozhodnutia: 02.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1020200142.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: K. Š., C. XX, J., právne zastúpená: Zahoráková & Partners, s.r.o., Krasovského 13, Bratislava, proti žalovanej: Mestská časť Bratislava - Lamač, Malokarpatské námestie 9, Bratislava, za účasti: W. P. J., T. XXXX/XB, J., právne zastúpený: JUDr. Karol Spišák, advokát, Bajkalská 5/C, Bratislava, o návrhu opomenutej účastníčky na doručenie rozhodnutia žalovaného č. 2017/271-4061/RUSK/Sp/Ko zo dňa 29.05.2017, konajúc o kasačnej sťažnosti ďalšieho účastníka konania proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 6S/25/2020-89 zo dňa 29.05.2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a.

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa z a m i e t a.

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) napadnutým uznesením č.k. 6S/25/2020-89 zo dňa 29.05.2020 postupom podľa § 179 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) uložil žalovanej povinnosť doručiť rozhodnutie č. 2017/271-4061/RUSK/Sp/Ko zo dňa 29.05.2017 žalobkyni v lehote 3 dní od doručenia uznesenia.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplývalo, že žalovaná vydala dňa 29.05.2017 stavebné povolenie č. 2017/271-4061/RUSK/Sp/Ko, ktoré následne doručovala poštou všetkým účastníkom dotknutého stavebného konania a aj žalobkyni (zásielka O.), pričom táto zásielka sa dňa 31.05.2017 vrátila späť s poznámkou „adresát neznámy“. Následne žalovaná v centrálnom Registri obyvateľov SR správne zisťovala aktuálny pobyt žalobkyne. Jej adresa pobytu bola nezmenená (C. XX, J.), avšak ďalší postup žalovanej, keď vyznačila právoplatnosť na stavebnom povolení, hoci toto celkom zrejme nebolo

doručené žalobkyni riadnou formou náhradného doručenia tak, ako to predpokladá § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“), nebol v súlade so zákonom.

3. Krajský súd uviedol, že žalovaná sa mala po správnom opät' pokúsiť doručiť žalobkyni stavebné povolenie na danú adresu a až v prípade, ak by bola zásielka obsahujúca stavebné povolenie žalobkyňou v úložnej dobe neprevzatá (na vrátenej zásielke by bolo označenie - adresát nezastihnutý, ako aj deň neúspešného doručovania, uvedenie dňa opätovného doručovania a deň uloženia zásielky na pošte), mala by možnosť stavebné povolenie považovať za doručené aj žalobkyni a následne aj správoplatniť.

4. Žalovaná však takto nepostupovala a postupom rozporným s vyššie citovaným zákonným ustanovením spôsobila neúčinnosť doručenia stavebného povolenia žalobkyni ako účastníčke stavebného konania, ktorej pobyt jej bol známy, nakoľko na danej adrese pobytu riadne preberala iné úradné zásielky. Správny súd poukázal na to, že poštová zásielka, obsahujúca stavebné povolenie, adresovaná žalobkyni sa stále nachádza v administratívnom spise žalovaného.

5. Po preskúmaní veci správny súd dospel k záveru, že tým, že žalobkyni ako účastníčke stavebného konania nebolo vo veci vydané stavebné povolenie doručené v jeho originálnom vyhotovení, ale len v neoverenej kópii, bola žalobkyňa poškodená na svojich právach účastníka administratívneho konania. Postup, ktorý zvolila žalovaná po obdržaní výzvy žalobkyne, ktorou sa domáhala riadneho doručenia stavebného povolenia nenapravil jej pochybenie pri prvotnom doručovaní stavebného povolenia žalobkyni a nebol v súlade so správnym poriadkom, ktorý predpokladá doručovanie úradných písomností (rozhodnutí vo veci samej) v ich originálnom vyhotovení, kvalifikovaným spôsobom podľa § 24 správneho poriadku.

6. Postupom žalovanej nebolo splnené to, že by sa žalobkyni stavebné povolenie doručilo riadne zákonným spôsobom, čím došlo k ukráteniu na jej právach, nakoľko nemohla riadne využiť a uplatniť si svoje procesné práva, a to možnosť podania riadneho opravného prostriedku (odvolanie) voči stavebnému povoleniu, najmä ak bolo zrejmé, že takúto možnosť využiť chcela.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenia

7. Proti uzneseniu krajského súdu podal ďalší účastník konania v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby kasačný súd rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a to z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/ a g/ SSP. Zároveň navrhol priznať odkladný účinok kasačnej sťažnosti až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

8. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti poukázal na to, že krajský súd nesprávne procesne postupoval, keď nevyhovel požiadavke na predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia k žalobe a v napadnutom uznesení iba stroho konštatoval, že ďalší účastník sa k žalobe nevyjadril.

9. K nesprávnemu procesnému postupu súdu ďalej uviedol, že do spisu bolo umožnené nahliadať osobe R. Š.Á., pričom nešlo o účastníka konania.

10. Postup súdu považoval za odopretie spravodlivosti v dôsledku popretia princípu rovnosti strán ako aj kontradiktórnosti konania.

11. Správny súd nesprávne právne posúdil § 179 SSP vo vzťahu k lehote súdu na vydanie rozhodnutia, ktorým žalobe opomenutého účastníka vyhovel (bod 47 napadnutého rozsudku). Podľa jeho názoru správny súd mu neumožnil vyjadriť sa k žalobe preto, aby stihol vydať rozhodnutie v lehote do 29.05.2020. Mal za to, že trojročná lehota uvedená v § 179 SSP je lehota, v ktorej má byť žaloba podaná na súde a nie v ktorej má byť rozhodnuté.

12. Záverom uviedol, že v prípade nepriznania odkladného účinku kasačnej sťažnosti stavebníkovi hrozí

závažná ujma (podanie opravného prostriedku žalobkyňou proti stavebnému povoleniu), pričom priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

13. K podanej kasačnej sťažnosti sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že kasačná sťažnosť stavebníka obsahuje v prevažnej miere argumentáciu popierajúcu princíp rovnosti strán ako aj kontradiktórnosť konania. Súčasne oznámila, že žalobkyňa na podklade napadnutého uznesenia zaslala rozhodnutie č. 2017/271-4061/RUSK/Sp/Ko zo dňa 29.05.2020, ktoré jej bolo doručené dňa 07.07.2020 a následne podala žalobkyňa odvolanie.

14. Z vyjadrenia právnej zástupkyne žalobkyne k podanej kasačnej sťažnosti vyplýva, že krajský súd postupoval správne a práva ďalšieho účastníka konaním súdu neboli nijako porušené. Ďalší účastník bol aktívnym účastníkom stavebného konania a mal vedomosť o tom, že žalobkyňa sa usilovala o riadne doručenie stavebného povolenia, podávala návrhy a žiadosti, hájila svoje právo prostredníctvom prokurátora. V danom prípade už dňa 23.04.2020 súd rozhodol o pribratí ďalšieho účastníka do konania, pričom od tohto dátumu ďalší účastník mohol realizovať svoje právo na nahliadnutie do súdneho spisu. Žalobkyňa osobitne poukázala na to, že uznesenie súdu je správne a napráva zásadnú vadu v správnom konaní vedenom žalovaným, v dôsledku ktorej jej bola odňatá možnosť podať odvolanie proti stavebnému povoleniu. S ohľadom na uvedené navrhla kasačnú sťažnosť zamietnuť a priznať jej náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

15. Súčasťou súdneho spisu je aj vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti podané osobne žalobkyňou a vyjadrenie k tomuto vyjadreniu zo strany sťažovateľa.

III.

Konanie na kasačnom súde

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP), bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

17. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že v spojenom územnom a stavebnom konaní na stavbu „Rodinný dom A“ na pozemku parc. č. 2555/826 a č. 3093, k.ú. B. bolo vydané rozhodnutie č. 2017/271-4061/RUSK/Sp/Ko zo dňa 29.05.2017, ktorým stavebný úrad predmetnú stavbu povolil. Stavebné povolenie bolo žalobkyňa doručované doporučené poštou (zásielka O.) na miesto jej trvalého pobytu - C. XX, J., odkiaľ sa táto zásielka vrátila naspäť s vyznačením „adresát neznámy“. Následne si žalovaná overovala miesto pobytu žalobkyne prostredníctvom Registra obyvateľov SR, z ktorého vyplynulo, že žalobkyňa má ako adresu pobytu uvedenú C. XX, J.. Namiesto opakovaného doručovania predmetnej zásielky riadne a do vlastných rúk žalovaná nesprávne pristúpila ku stanoveniu dňa doručenia tak, že vychádzala z uplatnenia tzv. fikcie doručenia.

18. V liste č. 2018/524-7629/RUSK/list/Ko/De zo dňa 15.10.2018 s názvom „Odpoveď na žiadosť o riadne doručenie rozhodnutia č. 2017/271-4061/RUSK/SP/Ko“ žalovaná oznámila žalobkyňa, že stavebné povolenie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.06.2017 a v prílohe jej poslala fotokópiu stavebného povolenia s vyznačenou doložkou právoplatnosti s dátumom 20.06.2017.

19. Okresná prokuratúra Bratislava IV listom zn. Pd 12/19/1104-6 zo dňa 06.05.2019 upozornila žalovanú, že porušila zákonné ustanovenia uvedené v upozornení prokurátora a navrhla, aby žalovaná v lehote do 30 dní odo dňa doručenia upozornenia prokurátora zjednala nápravu a zároveň upozornila svojich pracovníkov na povinnosť dodržiavania zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov. V upozornení prokurátor uviedol, že žalovaná porušila § 24 ods. 1 a 2 správneho poriadku, keď riadne nedoručovala stavebné povolenie žalobkyňa. Pri doručovaní stavebného povolenia nenastala fikcia doručenia v zmysle ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku. Prokurátor v upozornení tiež uviedol: „Súčasne som však toho názoru, že rozhodnutie stavebného úradu č. 2017/271-

4061/RUSK/SP/Ko z 29.05.2017 Vám (žalobkyňa) bolo doručené, a to dňa 05.11.2018, kedy ste si ho aj na adrese Vášho bydliska prevzali. O tomto svedčí doručka založená v spise.“

20. Žalobkyňa s takýmto postupom žalovanej vyslovila nesúhlas a mala za to, že chyba v doručovaní stavebného povolenia zo strany žalovanej odstránená nebola, pričom za jej odstránenie nebolo možné považovať zmenu dátumu právoplatnosti stavebného povolenia ani doručovanie fotokópie stavebného povolenia s vyznačenou doložkou právoplatnosti s dátumom 20.06.2017, ako prílohy k listu žalovanej zo dňa 15.10.2018, ktorým žalovaná žalobkyňu len upovedomila o tom, že stavebné povolenie nadobudlo právoplatnosť a o tom, že žalovanému sa vrátila zásielka s poznámkou „adresát neznámy“.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

21. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

22. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

23. Podľa § 179 ods. 1 SSP, ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len „opomenutý účastník“), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

24. Podľa § 179 ods. 3 SSP doručením uznesenia správneho súdu podľa odseku 1 orgánu verejnej správy sa zo zákona odkladajú účinky napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o riadnom opravnom prostriedku, ak osobitný predpis upravujúci konanie pred orgánom verejnej správy jeho podanie proti napadnutému rozhodnutiu alebo opatreniu pripúšťa. V takom prípade je opomenutý účastník oprávnený na podanie riadneho opravného prostriedku v lehote a za podmienok ustanovených osobitným predpisom a orgán verejnej správy je povinný o tomto riadnom opravnom prostriedku konať a rozhodnúť.

25. Podľa § 179 ods. 4 SSP po právoplatnosti uznesenia podľa odseku 1 správny súd konanie zastaví. Správny súd zastaví konanie vždy aj vtedy, ak od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia do podania žaloby opomenutým účastníkom uplynuli viac ako tri roky.

26. Podľa § 3 ods. 2 správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka, a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpejú v konaní ujmu.

27. Podľa § 24 ods. 1 správneho poriadku (platný a účinný v čase doručovania rozhodnutia) dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia, výzvy a predvolania, sa doručujú do vlastných rúk adresátovi alebo osobe, ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok.

28. Podľa § 24 ods. 2 správneho poriadku, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom

upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

29. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

30. V prejednávanej veci sa krajský súd správne a náležite vysporiadal s povinnosťou žalovanej opätovne riadne doručiť originál stavebného povolenia žalobkyni ako účastníčke správneho konania do vlastných rúk. Kasačný súd osobitne poukazuje na body 42. - 48. napadnutého rozsudku, ktoré nebude na tomto mieste opakovať.

31. Kasačný súd poznamenáva, že správna žaloba opomenutého účastníka predstavuje osobitný typ správnej žaloby, ktorej procesná úprava je v podstate plne vymedzená v § 179 SSP. Konanie o správnej žalobe opomenutého účastníka je čiastočne odlišné od bežného konania o všeobecnej správnej žalobe. Správny súd totiž pri správnej žalobe opomenutého účastníka preskúmava, či žalobcovi patrí postavenie opomenutého účastníka a či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy neuplynuli viac ako tri roky. Opodstatnenosť vydávania sa žalobcu za opomenutého účastníka zisťuje správny súd preskúmaním príslušného administratívneho spisu, prípadne z vyjadrenia žalovaného. Už z povahy veci je zrejmé, že pre posúdenie tejto otázky nie je nevyhnutné vyžadovať vyjadrenia k žalobe aj od ostatných účastníkov administratívneho konania. Vzhľadom na osobitnú procesnú úpravu konania o žalobe opomenutého účastníka by sa preto na ňu nemali aplikovať ustanovenia týkajúce sa účastníkov konania a osoby zúčastnenej na konaní podľa § 32 - § 41 SSP. Otázka samotného posúdenia či žalobcovi svedčí postavenie opomenutého účastníka, totiž len sama o sebe nemôže mať vplyv na práva a právom chránené záujmy iných účastníkov administratívneho konania, ktorým by inak patrilo postavenie účastníka konania podľa § 32 ods. 3 písm. a/. Predmetom posudzovania je tu totiž len procesné postavenie žalobcu a nie samotné preskúmanie zákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy. Obdobný záver platí aj pre tých, ktorým by malo patriť postavenie osoby zúčastnenej na konaní. Naopak, vstup prokurátora do konania o správnej žalobe opomenutého účastníka nie je vylúčený. (Baricová, J., Fečík, M., Števec, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava: C.H.Beck, 2018, s. 886).

32. Vo svetle uvedeného nie je možné konštatovať, že by rozhodnutím krajského súdu v konaní o správnej žalobe opomenutého účastníka mohli byť dotknuté práva ďalšieho účastníka, nakoľko absentuje existencia skutočností, ktoré by prípadne odôvodňovali záver o tom, že rozhodnutie súdu o žalobe opomenutého účastníka zasiahne do sféry práv a povinností ďalšieho účastníka. Ide len o posudzovanie procesného postavenia žalobcu a nie o samotné preskúmanie zákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy.

33. Napriek tomu, že rozhodnutie krajského súdu vo veci žaloby opomenutého účastníka nie je závislé na vyjadreniach od ostatných účastníkov konania kasačný súd uvádza, že zo súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľovi (ako účastníkovi pribratému do konania) bola žaloba doručená dňa 05.05.2020 a jeho právnomu zástupcovi dňa 14.05.2020. Podaním zo dňa 18.05.2020 požiadal sťažovateľ o poskytnutie lehoty na vyjadrenie v lehote 5 pracovných dní odo dňa nahliadnutia do spisu. Tejto žiadosti bolo zo strany krajského súdu vyhovené (č.l. 64 spisu) a napriek tomu sa sťažovateľ nevyjadril.

34. Námietku nedodržania lehoty na rozhodnutie považuje kasačný súd za nedôvodnú a sťažovateľa odkazuje na zákonné znenie § 179 ods. 1 SSP.

35. Kasačný súd záverom uvádza, že dôvodom na priznanie odkladného účinku nemôže byť zabránenie žalobkyni podať odvolanie proti stavebnému povoleniu.

36. Na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení a právnych argumentov kasačný súd kasačnú

sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

37. Sťažovateľ sa v kasačnej sťažnosti domáhal priznania odkladného účinku kasačnej sťažnosti. Kasačný súd návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 447 ods. 2 SSP v spojení s ustanovením § 188 SSP zamietol vzhľadom k tomu, že v danej veci sa nezaoberal meritórnymi námietkami, ale procesnou stránkou veci.

38. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP).

39. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.